

Protidrogová prevencia

Gymnázium,
Ul. 1. mája 8, 90101 Malacky

Preventívna stratégia protidrogovej prevencie školy reflektuje meniacu sa realitu života a samotnú drogovú scénu. Vychádza jednak z analýzy školy, z odborných publikácií a jednak z národných a medzinárodných prieskumov, výsledky ktorých sú bežne dostupné a široko medializované.

Analýza prostredia školy – základné údaje

Škola neeviduje prípady výskytu nelegálnych drog v škole, eviduje zriedkavý výskyt alkoholu a fajčenia v školskom prostredí. Z dotazníkového prieskumu vyplynulo, že niektorí žiaci majú skúsenosti aj s nelegálnymi návykovými látkami, ide prevažne o jednorázovú skúsenosť, častejší je styk s alkoholom. Fajčenie zaznamenáva klesajúci trend.

Cieľ

Hlavným cieľom stratégie je vytvorenie bezpečného prostredia a dosiahnuť u žiaka úsilie uprednostňovať nerizikové správanie a zdravie neohrozujúci spôsob života. Podstatou prevencie v školskom prostredí je tak pôsobiť na deti a žiakov, aby získali:

- pozitívny postoj k zdravie neohrozujúcemu životnému štýlu,
- negatívny vzťah k rizikovému užívaniu návykových látok,
- tendenciu uprednostňovať zodpovedné rozhodnutia s minimalizáciou škodlivého tlaku rovesníkov,
- uprednostňovanie konštruktívneho riešenia problémov,
- identifikáciu zdrojov odborného poradenstva a podpory.

Filozofia školy

Škola všetkými prostriedkami bojuje proti drogám, nekompromisný postoj zaujíma voči podporovateľom, navádzačom a dealerom drog v zmysle zákona. Škola realizuje vlastný protidrogový program, ktorý prebieha v rámci vyučovania i mimo vyučovania samostatnými aktivitami. V predmetoch ako etická výchova, náboženská výchova, občianska výchova sú žiaci vedení k hlbšiemu sebazpoznaniu a sebvýchove. Škola vlastným príkladom vytvára nedrogovú atmosféru (nefajčenie, nepožívanie alkoholu v škole). Škola sa snaží vytvárať medzi učiteľmi a študentmi vzťahy, ktoré sú pozitívne a vzájomne akceptujúce. Škola vedie študentov k spoluzodpovednosti vo vzájomných vzťahoch a k vytváraniu postojov netolerujúcich drogy.

Práva a povinnosti žiaka

Sú definované v školskom poriadku po predložení na pripomienkovanie a po prerokovaní v Pedagogickej rade, Žiackej rade a Rade školy.

Postupy a zásady prevencie

Postupy primárnej prevencie

1. V spolupráci s vedením školy iniciovať preventívne aktivity a koordináciu prevencie ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu.
2. Plniť úlohy školského poradcu v otázkach drogovej prevencie.
3. Analyzovať a monitorovať situáciu v škole z pohľadu užívania legálnych a nelegálnych drog v priestoroch školy.
4. Poskytovať žiakom preventívno-výchovné konzultácie a programy.
5. Podieľať sa na zlepšení podmienok pre mimoškolské aktivity. Rozvíjať záujmové činnosti a tvorivosť žiakov, akceptovať krúžkovú činnosť.
6. V zmysle programov podpory a ochrany detí a mládeže podporovať nielen talentovaných, ale aj problémových, resp. rizikových mládež.
7. Podporovať kultúrne a umelecké aktivity zamerané na poslanstvo života bez drog.
8. Informovať žiakov, zákonných zástupcov o činnosti preventívnych, poradenských a iných odborných zariadení a o preventívnych programoch organizovaných školou..
9. V zmysle Deklarácie práv dieťaťa v školách a školských zariadeniach zabezpečovať aktívnu ochranu detí.
10. Monitorovať zmeny v správaní detí a zabezpečiť opatrenia proti šíreniu drog v školskom prostredí.
11. Osobitnú pozornosť venovať realizácii a rešpektovaniu Zákona NR SR č.87/2009 Z.z. a Zákona NR SR č.648/2007 Z. z. o ochrane nefajčiarov v podmienkach školy a školských zariadení.
12. Spolupracovať s Mestskou políciou a Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Bratislave a s CPPP a P.

Postupy sekundárnej prevencie

1. Poskytovať preventívno-výchovné konzultácie a programy zákonným zástupcom žiakov.
2. Koordinovať a metodicky usmerňovať preventívnu a informačnú činnosť pedagogických zamestnancov.
3. Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, organizovať besedy, prednášky.
4. Vytvárať optimálne podmienky pre realizáciu prevencie v praxi - poskytnúť metodické materiály a pomôcky pre žiakov, učiteľov, rodičov.
5. Spoločná zodpovednosť rodiny, orgánov sociálno-právnej ochrany detí a poradenských zariadení.
6. Účinná kontrolná činnosť vedenia školy.

Postup školy v prípade podozrenia alebo zistenia, že študent užíva drogy

1. Vedenie školy v prípade podozrenia, že u žiaka ide o závažnú otravu nelegálnou drogou, či inou látkou, zabezpečí pre postihnutého žiaka prvú pomoc a neodkladnú zdravotnú starostlivosť, o čom okamžite informuje zákonného zástupcu žiaka. Ďalšie riešenie stavu preberajú zdravotnícki pracovníci.
2. V prípadoch neprimeraného, neovládateľného agresívneho správania sa žiaka poskytne zamestnancom školy asistenciu polícia.
3. V prípade odôvodneného podozrenia z použitia alkoholu resp. nelegálnej drogy u žiaka riaditeľ školy alebo iný zodpovedný zamestnanec kontaktuje príslušný útvar policajného zboru a v prípade ohrozenia života žiaka aj zdravotníkov, ktorí disponujú prostriedkami na zisťovanie alkoholu a požitia inej návykovej látky a majú na túto činnosť zo zákona aj oprávnenie.
7. V prípade potreby zabezpečí odbornú pomoc školského psychológa a podľa závažnosti odborný poradenský kontakt v CPPP a P, alebo v Centre pre liečbu drogových závislostí (CPLDZ), Centre výchovnej

- a psychologickej prevencie (CVaPP) a bude spolupracovať pri realizácii ich programu v rámci svojich možností.
8. V prípade vážneho podozrenia škola požiadá o spoluprácu aj formou vyšetrenia v CPLDZ.
  9. V nevyhnutných prípadoch, na základe dohody s rodičmi a odporúčania CPLDZ, je škola ochotná pomôcť individuálnou formou štúdia a umožnením liečby.
  10. Voči žiakovi, ktorému bude preukázané držanie, distribúcia alebo užitie nedovolenej návykovej látky, bude uplatnené výchovné opatrenie v súlade so školským poriadkom.

Osobnostný a sociálny rozvoj ako základ prevencie

K osobnostnému a sociálnemu rozvoju žiakov prispieva uplatňovanie kompetenčného prístupu vo výchovno-vzdelávacom procese – s dôrazom na rozvoj osobných a sociálnych spôsobilostí.

Cieľové požiadavky prevencie so zameraním na rozvoj osobných a sociálnych spôsobilostí:

Komunikácia	Rozhodovanie a kritické myslenie	Riešenie problémov
<ul style="list-style-type: none"> - vedieť vyhľadať a vysvetliť svoje nájdené (vybrané) údaje o zdravotných a sociálnych dôsledkoch užívania návykových látok - pokúsiť sa uvažovať o tom, čo stráca mladý človek nadmerným užívaním alkoholu, tabaku alebo iných drog - dokázať argumentovať pre život bez tabaku, zneužívania alkoholu a iných drog – prostredníctvom prípravy reklamného letáku pod názvom „Neútočte na svoje zdravie“ - vedieť pochopiť podstatu závislosti a abstinénčného syndrómu, dokázať empaticky navrhnúť dôvody na podporu jeho prekonania - tvoriť „reálne a sebavedomé“ možnosti odolávania ponuke priateľov na užívanie nejakej návykovej látky, dokázať zostať sebou samým - dokázať ovplyvniť priateľa, ktorý experimentuje s návykovými látkami, ktoré mu škodia a spôsobujú problémy – vedieť ponúknuť alternatívy 	<ul style="list-style-type: none"> - dokázať diskutovať o vplyve návykových látok na spoločnosť - vyhľadať zaujímavé a pôsobivé informácie z histórie - zosumarizovať najčastejšie udávané dôvody mladých pre experimentovanie a užívanie návykových látok a pokúsiť sa nájsť alternatívy - sformulovať svoje vlastné dôvody pre rozhodnutie odmietnutia návykových látok a ich obhajobu pred ostatnými - analyzovať reklamy, ktorých cieľom je propagovať fajčenie, uvažovať, prečo je často cieľovou skupinou mládež (zameraním, dôrazom na prít'azlivosť) - dokázať ovplyvniť a získať mladých pre zdravie - prostredníctvom vtipných antireklám (fajčenie, alkohol...) - uvedomiť si ekonomické dôvody rozšírenia návykových látok a ekonomické hľadisko ich zákazu (využiť historické hľadisko) 	<ul style="list-style-type: none"> - pokúsiť sa analyzovať faktory prispievajúce k stresu ako rizikového faktora užívania drog - u seba i u iných vo svojom okolí - poznať možnosti, návod ako redukovať stres (psychický i fyzický) - vytvoriť si svoj stres manažment - vyskúšať rôzne spôsoby redukcie stresu s cieľom vybrať si pre seba najúčinnější - dokázať uviesť argumenty k téze : „včasná a konštruktívne riešenie problémov a konfliktov je dobrou ochranou pred hrozbou závislosti“

Zdroj: ŠPÚ - Výchovná a školská príprava školskej preventívnej stratégie - prevencia rizikového správania detí a žiakov [metodika prevencia rizikoveho spravania deti zjakov 0.pdf](#)

Zodpovednosť a kompetencie

Riaditeľka školy	<ul style="list-style-type: none"> • Filozofia školy, školská politika
Komisia pre riešenie sociálnopatologických javov	<ul style="list-style-type: none"> • Výchovný poradca • Koordinátor prevencie • Zástupkyňa RŠPMVČ

Koordinátor protidrogovej prevencie

Koordinácia protidrogovej prevencie je súčasťou náplne práce poradkyne školy.

Obsahová náplň práce koordinátora smerom k vedeniu školy

- Predložiť plán práce školy v oblasti prevencie závislostí a viesť evidenciu a dokumentáciu rizikových žiakov,
- Realizovať monitoring, prieskum a analýzu prostredia, priebežne informovať o aktuálnej situácii v uvedenej oblasti na škole, prijímať opatrenia,
- poskytovať informácie o možnostiach spolupráce s CPPPAP, ako aj s nadväznými inštitúciami a organizáciami,
- spolu s VP riešiť priestupky žiakov v súvislosti so zneužívaním drog a výskytom sociálno-patologických javov.

Smerom k triednym učiteľom a ostatným pedagogickým pracovníkom

- Pomáhať triednym učiteľom v otázkach poradenstva pri riešení problémov súvisiacich so zneužívaním návykových látok,
- pomáhať pri organizovaní a zabezpečovaní preventívnych aktivít so žiakmi,
- koordinácia a monitoring preventívnych aktivít,
- sprostredkovať a dohliadať na realizáciu opatrení a doporučení CPPPAP ohľadom problémových žiakov v uvedenej oblasti,
- zabezpečovať vzdelávacie programy a materiály.

Smerom k rodičom

- Zvyšovať informovanosť rodičov o možnosti a rizikách zneužívania drog a výskyte javov sociálnej patológie,
- zvyšovať informovanosť žiakov a rodičov o trestnoprávnej zodpovednosti mládeže,
- poskytovať konzultácie a zabezpečovať poradenstvo,

- realizovať monitoring,
- informuje o cieľoch a konkrétnych plánoch školy v tejto súvislosti a motivuje ich k spoločnému postupu a zodpovednosti.

Smerom k žiakom

- Zabezpečovať realizáciu preventívnych aktivít a programov pre žiakov,
- realizovať individuálne poradenstvo pre ohrozených a rizikových žiakov,
- realizovať prieskumy aktuálnej situácie v zneužívaní drog a vo výskyte sociálnopatologických javov,
- aktualizovať informačné platformy (nástenky, webstránky...) s tematikou zdravého životného štýlu.
- informovať o možnosti anonymného poradenstva (schránka dôvery v škole, linky dôvery, odkazy na internetové poradenstvo),
- vytváranie podmienok na minimalizáciu prejavov rizikového správania, napr. možnosti pre aktívne využívanie času prestávok (na odreagovanie nahromadenej energie), a tiež možnosti mimovyučovacích (voľnočasových) aktivít v prostredí školy,
- spolupracovať so žiackou žiackym parlamentom.

Prílohy

Dokumenty a legislatíva

Zoznam informačných zdrojov (knižných, internetových)

RNDr. Elena Krajčírová
riaditeľka školy